

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 13. avgusta 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 92.

Ob desetletnici vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

V ponedeljek 17. t. m. bo poteklo 10 let, odkar je zasedel prestol kr. Jugoslavije njen viteški kralj Aleksander I. Vsa Jugoslavija se s tihim veseljem v srcu pripravlja, da proslavi ta pomemben jubilej na način, ki naj pokaže, da ljubezen državljanov do svojega kralja ni samo puhla fraza, pač pa da je to iskrena, globoka in vdana ljubezen, ki je samo odsev hvaležnosti, ki so jo državljani dolžni svojemu Kralju. Je to vsa tista ljubezen, katero človek čuti do sočloveka, ki mu je prišel na pomoč v najtežjih trenutkih njegovega življenja. Tem večja pa je še ljubezen državljanov do svojega Kralja, ko se ti dobro zavedajo, v kako težkih razmerah je Nj. Vel. kralj Aleksander sprejel prestol od svojega slavnega prednika Petra Osvoboditelja, ki je nad vse herojsko in častno dovršil svoje življenje z osvoboditvijo vseh Jugoslovancev izpod nadvlade tujih narodov.

Kralj Peter Osvoboditelj je zapustil svojemu visokemu Sinu dragoceno dedščino, katero je znal ta s svojimi velikimi državnimi modrosti še pomnožiti v taki meri, da upravičeno vzbuja občudovanje velikih državnikov vsega sveta.

Vse delo kralja Aleksandra I. je bilo uperjeno na to, da ustvari svojim državljanom vse pogoje, ki so potrebni za čim večje življensko blagostanje. To delo našega Kralja, ki je bilo združeno z veliko previdnostjo, modrostjo in prizadevanjem, je obrodilo stoteri sad.

Iz v svetu skoro brezpomembne balkanske države je nastala velika in močna Jugoslavija, s katero morajo danes računati ne samo politiki vseh narodov, pač pa tudi njih zastopniki vseh panog gospodarstva.

Desetletno težko delo na odgovornosti polnem državnem prestolu se opaža danes tudi v najneznatnejšem kraju naše prostrane domovine. Ni pa ta napredek le gola posledica poteka časa, nego je to produkt dela Onega, kateremu je že deseto leto zaupano krmilo naše države.

Sele danes, ko je poteklo že toliko časa, odkar je z bičem v roki naš Vladar razgnal one farizeje, ki so trgovali z žulji našega naroda, moremo pravilno oceniti ta Njegov vladarski čin, ki bo gotovo ostal zapisan na prvem mestu ne samo zgodovine njegovega življenja, ampak tudi zgodovine vsega našega naroda.

Ce je prej raste napredek Jugoslavije v aritmetični postopici, raste od tedaj dalje v geometrični.

Ne mislimo pri tem samo na prizadevanje, ki je bilo podvzeto za ublažitev političnih in plemenskih nasprotij, ki so vladale med našim narodom, ampak v mislih imamo predvsem oni napredek in polet, ki ga lahko opazimo v vseh panogah narodnega gospodarstva.

Izenačitev zakonov je mnogo pripomogla k sigurnosti in razvoju prometa, gradnja novih železnic, cest, podpiranje plovbe, kmetijstva, obrti, trgovine in industrije, razni ukrepi v pogledu valute, vse to je povzročilo, da se je gospodarsko življenje razmahnilo pri nas v prav znatni meri.

Mi to danes občutimo tem bolj, ko v drugih državah razsaja gospodar-

ska kriza, katere posledice pa so pri nas znatno milejše.

Skoro odveč se nam zdi povdarjati, da si je za vse to pridobil največ zaslug baš Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je vedno znal ob pravilnem trenutku in z modrim nasvetom in dejanjem dati življenju pravo pot.

Prizadevanje našega vzvišenega Vladarja po ohranitvi miru v Evropi in Njegove modre izjave so dale po pravici Jugoslaviji eno prvih mest med poborniki za mir med narodi.

Ne udeležuje se naš kralj samo v vladarskih poslih: vdove, sirote, pohabljeni, telesni in duševni reveži najdejo vedno v Njem človeka, ki čuti zanje in jim lajša gorje. Zato je razumljivo, da se baš oni s posebno hvaležnostjo v srcu pripravljajo na proslavo Njegove 10-letnice vladanja. Svetel vzgled kralja Aleksandra I. po skrbi za socialno šibkimi, pa je dal številnim organizacijam, korporacijam in zasebnikom priliko, da se tudi oni oddolže ob tej proslavi svoji dolžnosti do bližnjega.

Ko se mi danes, kot zastopniki treh najvažnejših panog narodnega gospodarstva: trgovine, obrti in industrije s temi skromnimi vrsticami skušamo pridružiti onim mnogoštevilnim proslavam desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I., se nam v srcu poraja ena sama iskrena in prisrčna želja, naj bi Nj. Vel. kralj Aleksander I. učakal še mnogo tako plodonosih jubilejev! — Naj živi slavni dom Karadjordjevičev!

OPOZORILO SADNIM TRGOVCEM.

Sreski gremij trgovcev v Celju opozarja vse člane, ki se bavijo z izvozom sadja, da si pravočasno preskrbijo overenje za izvoz svežega sadja, ki ga dobijo pri centralni komisiji o kontroli svežega sadja za izvoz pri ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu. Prvojni, ki mora biti kolekovana s 25 Din, morajo priložiti potrdilo o sodni protokolaciji tvrde in navesti bivališče podjetja ter obrtne podatke, kakor tudi vrsto sadja, ki ga nameravajo izvažati. Z ozirom, da stopi pravilnik o kontroli svežega sadja za izvoz v veljavo 12. septembra t. l. priporočamo, da interesenti odpošljejo prošnje s prilogami na društvo sadnih trgovcev Dravske banovine v Maribor, ki odpošlje v najkrajšem času posebno deputacijo k centralni komisiji v Beograd, da na licu mesta izposluje interesentom potrebna overenja. Člani dobijo potrebne informacije, ki so v zvezi s tem pravilnikom v tajništvo gremija, kamor se naj osebno obrnejo.

* * *

AMORTIZACIJA OBLIGACIJ 5% KONVERZIJSKEGA POSOJILA POLJSKE REPUBLIKE IZ LETA 1924.

Dne 1. julija 1931 je bilo izzrebanih za amortizacijo 48.851 obligacij 5% drž. konverzijskega posojila iz leta 1924. — Lastniki obligacij morejo pregledati izkaz izzrebanih obligacij pri Generalnem konzulatu Poljske republike v Zagrebu, odnosno pismeno zahtevati informacijo.

Svetovna kriza.

Niti en dan skoro ne poteče, da ne bi doživeli kak nov načrt za sanacijo. Večkrat se razpravlja o vzrokih, ki so dovedli do te krize. Pri tem se pa čisto zamenja pojma vzrok in posledica, tako da se nam zdi primerno, ako to stvar tukaj razjasnimo vsaj v glavnih obrisih.

Pri tem moramo poseči daleč nazaj, kajti glavno krivdo za svetovno krizo nosi baš svetovna vojna. Motnje, ki jih je svetovna vojna povzročila na gospodarskem polju, so dvome in sicer prehodnega in trajnega značaja. K prvimi spada škoda in razdejavanje, povzročeno po svetovni vojni. Neverjetno hitero je bila ta škoda popravljena. Trajnega značaja so pa drugi vzroki, ki več ali manj latentno vplivajo že celih 13 let na gospodarstvo sploh. Svetovna vojna je namreč napravila iz prekomorskih dežel — dobaviteljic surovin — industrijske države. Te na novo nastale prekomorske industrijske države so zrušile ravnovesje v svetovnem gospodarstvu. Z industrijsko ekspanzijo omenjenih dežel pa se je še razvila tudi produkcija surovin. Iste prekomorske države so predvsem skušale nadomestiti na evropskem trgu Rusijo, ki je bila pred vojno edini dobavitelj žita, radi tega so kultivirale ogromna polja. Pri tem se je pa napravila napaka, da se je produkcija v vsakem oziru daleko preko normalne meje forsirala. Tako je kmalu navidezni napredek imel zle posledice, ki se jih skuša zajeziti s karteli, valoriziranjem itd. Pokazalo se je, da so čisto zaničevani teoretični imeli prav, ko so svarili, rekoč: Nadprodukcija ni istovetna z blagostanjem, kajti preveliko proizvajanje nikakor še ne vzbudi dovolj velikega povpraševanja. Na eni strani stoji dovolj stara evropska industrija, na drugi strani pa stoji mlada prekomorska industrija, ki je zrastle v svetovni vojni in pozneje iz tal tako kot gobe po dežju. Od Evrope potrebujejo prekomorske države vedno manj, pa tudi Evropa ne more od njih kupovati. Naravni dotok in odtok blaga in ljudi, ki se je pred vojno precej harmonično razvijal, je zastal, ne gre več. Kam drugam ga usmeriti, je jako težko. Skoro cela Azija z evropsko Rusijo vred ne pride za trgovino z Evropo, zlasti če primerjamo predvojno dobo, skoro v poštev: ne potrebuje ničesar. Tako vidimo, da je možnost trgovine omejena na zelo majhen krog in sicer znatno manjši kot pred svetovno vojno. Simptomov za zboljšanje ni pričakovati vse dotlej, dokler se večji del sveta, ki sedaj stoji ob strani, ne priključi svetovni trgovini, to je medsebojnemu izmenjavanju dobrin.

SESTANEK LESNIH TRGOVCEV.

Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani sklicuje za četrtek, 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih hotela »Pri Zamorcu« v Mariboru sestanek lesnih trgovcev, — članov gremijev v Celju, srezkega gremija v Celju, Slovenjgradu, Slovenski Bistrici, Mariboru, srezkega gremija v Mariboru. Na sestanku se bo obravnaval zlasti položaj naše lesne trgovine napram ogrskemu lesnemu trgu.

Ker je zlasti za lesno trgovstvo na severu naše banovine ogrsko lesno tržišče jako važno in pa z ozirom na to, ker se bo razpravljalo na sestanku tudi o položaju naše male in srednje lesne trgovine in industrije, pozivlja Osrednja sekcija lesnih trgovcev, vse lesne trgovce, člane omenjenih gremijev, da se sestanka zanesljivo udeleže.

A. Ogris:

O žitnih monopolih.

Državni žitni monopol ni nikakšna novost našega časa. Gospodarska zgodovina jih beleži vse polno. Med današnjimi in prejšnjimi pa je velika razlika. Prej je država izza znanega primera biblijskega Jožefa posegala do 20. stoletja po žitnem monopolu: zgolj le zato, da zavaruje prebivalstvu prehrano. Smisel današnjega žitnega monopola pa je ta, da se kmečkemu producentu v tuzemstvu žitna cena dvigne oziroma vzdrži na taki višini, ob kateri je mogoča, četudi le pičila rentabiliteta žitne produkcije.

Potreba, ščititi pridelovanje žita z državnim monopolom uvoza in izvoza, je, kakor obče znano, nastala iz dejstva, da se zlasti izza prvih povojnih let mnogo več žita pridelala, nego se ga ob dani kupni moči more na vsem svetu porabiti. Predvsem tlačil izmehanizirana ameriška produkcija evropskemu kmetu s svojo konkurenco cene tako k tlom, da pridelovanje žita tudi najboljšim kmetijam ne more več dati zaslužka. Zavoljo tega državni monopol trgovanja z žitom ne prihaja v poštev samo za dežele, ki so poljedelsko pasivne, marveč ravno tako tudi za tiste, ki so v pridelovanju žita tako aktivne, da ga izvažajo. V poljedelstvu pasivnih dežel naj monopol omeji neveselni in odvišni uvoz ter izravna razlike v cenah z monopolskim dobičkom — seveda, če ga je kaj —, s katerim se pospešuje tuzemsko žitarstvo. V aktivnih deželah naj se poljedelcu zasigura poštna, primerna cena, tako da mu jo kot kupovalka plača naravnost država, ki naj razliko med svetovno in tuzemsko ceno prevale kakorkoli na vse narodno gospodarstvo, ki je na uspevanju kmečkega poklica vendar zelo interesirano.

Razlog, da je postal žitni monopol baš v sedanjih letih tako popularen, je ta, da postajajo carine ter izvozne premije čimdalje manj učinkovite in manj zanesljivo sredstvo agrarne zaščite in da ne pomorejo niti — finančno zelo drage — valorizacije in centralizirane izvozne organizacije, čeprav jim nudi država izdatno podporo.

Izvozne premije kažejo naravnost s prstom, da pohajajo iz davčnih sredstev, in se ne otresejo suma, da se jih drži nepravilnost; če pa izvirajo, kakor na Ogrskem, naravnost iz posebnega davka na moko, so kar preveč odlojne. Kar se žitnih carin tiče, se je mehanizem njih učinkovanja v poslednjem desetletju zelo skompliciral. Lahko da poženo carine žitne cene na ono višino, ki varuje nekaj časa rentabilnost kmečkega dela in da omogoči žitni produkciji, da z zvišanimi prodajnimi cenami nabere toliko sredstev, kolikor jih je treba za razdolžitve, obnovo inventarja in za preorientacijo k intenzivnejšemu gospodarjenju, toda to s zgodi samo, ako dovolijo konkretne okolščine v vsaki posamezni deželi, ako zna kmečko prebivalstvo višje donose, ki jih carina prinaša, pravilno uporabiti, ter ako traja učinek carin vsaj nekaj let. Kjer manjka eden iz mnogih činiteljev, ki morajo součinkovati, ako naj carina zares prinese pričakovane koristi, pomeni uvozna carina na žito le trenutno, malo izdatno pomoč, potem se pa cenovne relacije koj izravnavajo v starih razmerjih, tako da je potrošnik sigurno na slabšem, producenta pa stavlja kriza v poostreni obliki pred nove težave. Pri tem je pa že vseeno, ali so carine stalne ali se giblje njih znesek po ktersibodi premični lestvici; v poslednjem primeru so še manj učinkovite.

Kako pomanjkljive so carine kot agrarno zaščitno sredstvo, se je izkazalo najbolj v poslednjih letih, ko so žitne cene padale tako naglo, da jih ni moglo dohiteti še tako pridno zviševanje carinskih postavk. Carine so pogodbeno vezane in ako države - sopogodnice ne pristanejo na takojšnje povišanje, ko se pojavi potreba, je zamera gotova. Če pa ne gre drugače, kakor odgovoriti trgovinske pogodbe, grozi brezpodoben stanje, ako se ne posreči, spraviti novo pogodbo kmalu pod streho. Kaj je v takem položaju samcumevnejšega, kakor da prično prizadeti kmečki sloji opozarjati državo, da ima še drugačna zaščitna sredstva na razpolago in med njimi tudi državni monopol vnanje žitne trgovine.

Ni torej nič manj ko slučajno, da je v zadnjih letih postal ključ po žitnem monopolu značilen pojav; v Nemčiji, Ogrski, Avstriji, Angliji (delavska stranka), na Češkoslovaškem itd. Ne mine leto, v katerem bi vprašanje monopola zdaj v tej, potem v drugi deželi ne prišlo v javno debato ali ne povzročilo kak parlamentaren prepir. V naši državi se o njem ni nič debatiralo, pa situacija na svetovnem žitnem trgu se je izobličila tako neugodno, da našim državnikom ni ostalo mnogo izbire in smo zato monopol dobili preko noči. Drugod, kjer žitnega monopola še ni, producenti ne trudno opozarjajo, kako bi jim bilo z monopolom pomagano namah in pa trajno, v poljedelsko pasivnih deželah nahaja monopol celo med potročniki vnete zagovornike, ker pričakujejo od njega pocenitev življenja.

Način, kako se žitni monopol organizira, zavisi kajpak od konkretnih razmer in potreb v vsaki deželi, katerim je treba organizacijo prilagoditi. Bistveno je, da si uvoz in izvoz — ne tudi vedno dejansko in tehnično — načelno pridržijo država za sebe. Da bi pa država sama trgovala z žitom, tega ji ne svetujejo izkustva, ki si jih je nabrala z raznimi vojnimi osrednjimi nabavljalnici in vnovčevalnicami. Zato se kot komisijskega posrednika poslužuje kakšne mešane združbe, osnovane na podlagi društvene ali delniškega prava, v kateri odloča po svojih delegatih in kontrolnih organih. Pri nas vrši to funkcijo privilegovana izvozna delniška družba: monopolske trgovinske posle obavlja ali sama ali pa po svojih zastopništvih v Zagrebu in v Skoplju ter po kmetijskih zadrugah in trgovcih, ki kupujejo žito na račun družstva od producentov. Da morajo v taki družbi delovati osebe, ki mojstrsko vladajo trgovsko rutino, ki imajo redko lastnost, spekulirati srečno, in ki razpolagajo z zadostno mero izkustev in nepristranosti, se razume samo ob sebi. Monopol pa se organizira lahko tudi tako, da izvažajo oz. uvažajo žito zasebni trgovci, toda pod pogojem, da dobe za vsako izvozeno ali uvozeno količino potrebno dovoljenje države. Zasebni trgovci ni treba da se izločijo iz vnanje žitne trgovine tudi tedaj, ako država določi le cene, za katere sme monopolska organizacija puščati v promet inozemsko žito, monopolska organizacija pa bi bila tudi dolžna vsakomur dobaviti žito za te cene v katerisibodi količini. Dokler tuzemska cena ne doseže cene, ki jo je določila država, in za katero more monopol uvažati žito iz inozemstva, trgovec nima povoda, da bi žito uvažal. Ako cena omenjeno mejo prekorači, bi mogel vsakdo uvažati; čim bi pa cena zopet padla, bi privatni uvoz zopet prenehal. Na ta način bi cena sama uravnavala uvoz in bi se uvoz ne ravnal, kakor sicer, po ceni.

Pa organizacija se najde že sama, njo diktirajo konkretne okolnosti, mnogo važnejše je, kako določati cene, tako nakupne (prevzemne) kakor tudi prodajne (oddajne). Nakupne cene tuzemskega žita morajo biti — to je vendar zmisel monopola, — vsaj tako visoke, da se kmetu pridelovanje žita še splača, se morajo gibati torej več ali manj visoko nad paritetu, ki vlada na mednarodnem trgu. To velja kakor za agrarno aktivne (n. pr. Jugoslavija) tako za agrarno pasivne dežele (n. pr. Švica, Norveška). Prevzemne in oddajne cene so lahko po vsej državi enake, — seveda odstopnjevale po kvalitetah — lahko pa se tudi diferencirajo po posameznih krajih, tako da monopol oddaja žito v siromašnejše kraje ceneje ali da producentom, ki pridelujejo žito ob posebno težavnih razmerah, dovoli nekaj višje prejemne cene.

Za zboljšanje trgovine z ribami, divjačino in perutnino.

Trgovina z ribami, divjačino in perutnino se je v zadnjih dveh letih zelo poslabšala. Krivda temu leži v vsesplošni gospodarski krizi in v transportnih neprilikah z ozirom na pomanjkanje specialnih hladilnih vagonov. Trgovino z ribami se more izboljšati po odpravi nekaterih nedostatkov pri železnici in carini.

Potrebno je hitro ocarinjenje in takojšnja ekspedicija (s prvim vlakom). Sveže ribe so pakovane v led, vsled česar je nemogoče, da ribe ležijo v skladiščih železnice po 4 in celo 6 ur, predno se odpremi. Potreba po takojšnji ekspediciji in ocarinjenju (vsaj v roku pol ure kot je to v Avstriji in Nemčiji) je nujna. Železniška uprava bi morala sprejemati brzovozne pošiljke tudi izven uradnih ur, ker primerov, da se mora za vlak, ki odhaja šele ob 24. uri, oddati blago že do 18. ure, niso redki. Seveda ribe in divjačine, kakor tudi perutnina zelo trpi radi takega počasnega poslovanja, posebno v poletnem času, to je od 1. aprila do 15. septembra. Vsled tega bi bilo nujno potrebno, da železniška uprava kakor

tudi carina vsaj v poletnem času sprejema oziroma pregleda brzo pokvarljivo robo, žive ribe pa vedno in v vsakem času.

Žive ribe se izvažajo v lesenih kadeh z montirano aparaturo za potreben kisik. Taki sodi se v Nemčiji in Avstriji po železnici prevažajo po posebnih predpisih in sicer tako, da mora vsaka tvrdka priglasiti take sode na meroizkusnem uradu, kjer se izmerijo na vsebino vode. Ta vsebina se potem uradno vtisne na sod z uradnim žigom in potem železnica zaračuna kot bruto težo vedno vsebino vode posameznega sode. Tako odpade tehtanje na brzovoznem oddelku in stranke pripeljejo sod do vagona, kjer se potem isti z vso previdnostjo naloži. Prekladanje takega blaga je velika muka za železničarje. Dalje mora imeti poleg uradnega žiga vsak sod svojo številko in ime firme. Glede carinjenja sodov živih rib z aparati za kisik je treba urediti poslovanje tako, da se omogoči povratek sodov nazaj brez plačanja položnine.

Glede železniške tarife za prevoz živih rib naj se zaračuna po vzorcu v Nemčiji in Avstriji 25% teže uradno žigosane vsebine vode posameznega transporta sode. S tem odpade tehtanje na brzovoznem oddelku ter stranka ne plača previsoke prevoznine za vodo, ker je v vsakem sodu največ 20% rib in 80% vode.

Jesenska velesejmska prireditvev.

Jesenski ljubljanski velesejem od 29. avgusta do 9. septembra bo kaj zanimiva prireditvev. Vse je skrbno pripravljeno, z ljubeznijo in največjo vestnostjo. Zato je tudi upravičeno upanje, da bo uspeh popoln. Poleg splošnega vzorčnega velesejmskega oddelka za trgovino, obrt in industrijo, kjer se bodo sklepale kupčije zlasti v strojnih in tehničnih pripravih, pa tudi v drugih številnih sezonskih predmetih, ki jih bodo razstavile številne tvrdke, bo letos še cela vrsta razstav:

I. Tujskoprometna razstava, ki bo obsegala propagandni del, strokovnopoučni del in tehnični tujskoprometni del.

II. Razstava slovenskih mest.

III. Kmetijska razstava, ki bo obsegala strokovno poučni kmetijski oddelk, sirarsko in mlekarstvo razstavo, razstavo jajc, čebelarstvo razstavo in sejem za med, zelenjadno razstavo, vinsko razstavo in sejem, razstavo poljedelskih strojev in orodja, perutninarsko razstavo in razstavo kunccev.

IV. Higijenska razstava.

V. Novodobno gospodinjstvo, ki bo obsegalo stanovanje po načelih smotrenega gospodinjstva zgrajene hiše, opravljanje hišnega dela, uporabo tvarine po narodno-gospodarskih načelih, nakupovanje, gospodinjstvo knjigovodstvo, obleko gospodinje, štedenje z zdravjem, telesnimi in duševnimi močmi, domačo lekarno in svoji k svojim.

VI. Obrtna razstava.

VII. Razstava domače obrti.

VIII. Razstava pohištva stanovanjske, hotelske in gostilniške opreme in

IX. Industrijska in obrtna razstava.

Vse te razstave bodo dale letošnjemu jesenskemu velesejmu tudi kulturno-gospodarsko obeležje. Vsaka razstava zase zasluži, da si jo bo vsakdo ogledal, ker bodo vse za vse sloje našega naroda velikega vzgojnega pomena.

Industrijski, obrtni in trgovski oddelki bosta nudila obiskovalcem najboljše priložnost za nakup in naročila najraznovrstnejšega blaga. Posebno opozarjamo na krasno pohištvo, gospodarske stroje za najrazličnejšo uporabo, radio, blago galanterijo, bižuterijo itd. itd.

V agrarno pasivnih deželah prihajajo le relativno neznatne količine domačega žita na trg, ki jih mora osrednja nakupovalnica prevzeti ne glede na ponujeno količino po določeni stalni ceni, pretežni del žita pa nabavi monopol izven države na trgih, kjer so najugodnejše cene. Tuzemski potrošnji (n. pr. mlinom) oddaja osrednja monopolska nakupovalnica žito po neki srednji ceni, ki leži med nabavno ceno tuzemskega in nabavno ceno inozemskega žita.

(Konec prihodnjic.)

Po svetu

Izvoz zgodnjih sliv se je pričel te dni in je zelo intenziven. Kot smo že poročali, prične kontrolna komisija uradovati 15. t. m. in je do tedaj izvoz prost.

Mednarodni železni trg je bil v zadnjem času pod nemškim pritiskom in je kazala tendenca navzdol.

Svežega sadja in namiznega grozdja preko Subotice v Avstrijo in Češkoslovaško gre vsak dan 16 do 20 vagonov. 20% vse množine je iz Bačke.

Trg jaje je bil v zadnjem času vsled dogodkov v Nemčiji, ki ni toliko kupovala kot sicer, prav slab. Brž ko bo Nemčija uvažala normalno množino, bodo šle cene rapidno kvišku.

Za sanacijo tekstilne industrije v Lancashire obstojita dva načrta; eden predvideva koncentracijo z izločitvijo odvisnih tovarn itd., drugi pa tvorbo prisilnega kartela s kvotnim sistemom in minimalnimi cenami. Pred jesenjo pa pač še nobeden od obeh načrtov ne bo zadobil jasnih oblik.

Češkoslovaška Narodna banka je zvišala obrestno mero od 4 na 5% in je s tem sledila splošnemu toku sedanjega časa.

Direktne avtobusne vožnje iz Češkoslovaške v Jugoslavijo je vpeljalo čslov. turistično društvo v Pragi. V Sarajevu je n. pr. prispel 5. t. m. avtobus proge Praga—Kotor s 30 čslov. turisti.

Nova ureditev eksporta lesa iz Poljske stopi v veljavo s 1. novembrom. Namen nove ureditve je seznam vseh eksporterjev, ki izvažajo papirni les in rezani material.

O stanju vinskega pridelka v Evropi in Severni Ameriki poroča Mednarodni poljedelski zavod v Rimu. Pridetek vina v Franciji, Španiji in Italiji bo po tem poročilu srednji, v Jugoslaviji, Bolgariji in Severni Afriki pa zelo obilen.

VIKTOR MEDEN
veležanjarna, tvornica likerjev, ruma,
vinjaka in brezalkoholnih pijač
Ljubljana, Celovška c. 10

Svetovne zaloge starega železa so naznačene z najmanj 17 milijoni ton in zadostujejo za štiri mesece. Na USA pride 40%, s čimer se izvaja stalen pritisk na cene.

Nemčija je odpovedala svojo udeležbo pri vagonem kartelu per 31. dec. 1931. Utemeljuje odpoved s spodbijanjem cen od strani belgijske kartelne skupine in z nezadovoljivo rešitvijo vprašanja financiranja. Nemci bodo le tedaj zopet vstopili v kartel, če se bodo sporna vprašanja rešila za Nemčijo zadovoljivo.

Konkurzov v Nemčiji je bilo otvorjenih v juliju 1013, poravnalnih postopanj 657, obojno približno toliko kot lani.

Cena kavčuka v Londonu je zopet padla in je s tem kavčuk med vsemi surovinami na ceni največ izgubil.

Avtomobilna produkcija v U. S. A. izkazuje v prvi letošnji polovici 1,566.000 osebnih in tovornih voz; to je 28.6 odstotkov manj kot v prvi lanskim in 51.3% manj kot v prvi predlanski polovici.

Stavbne trdke v Varšavi so z 80 odstotki brez dela, ker se skoraj nič na novo ne gradi.

Za izkoriščanje bakrenih nahajališč v Belgijskem Kongu se je združilo več belgijskih, v Kongu interesiranih veletrdk. Bakrena vsebina rude je visokodstotna. Odvažanje bo olajšano po novi železniški zvezi preko portugalske kolonije Angola.

Zaposlenost ameriške jeklene industrije je padla na 30 odstotkov normalne produkcije, kar je najnižje stanje po letu 1919. Na 50-odstotno zaposlenost v jeseni se ne računja več.

Produkcija petroleja v Oklahomi, enem najbogatejših ameriških petrolejskih distriktov, je v zadnjem času zelo restringirana, deloma do 20-odstotkov.

Philipsovo podjetje v Holandiji bo obrat zopet omejilo in bo odpustilo na novo 900 delavcev. Sedaj je skupno število delavcev 8900.

Pomudbe in vpraševanja

Neka švicarska tvornica za anilinske barve išče zastopnika za Jugoslavijo. Zastopnik mora biti prvovrsten, dobro uveden v branši in imeti dobro prodajno organizacijo.

Švicarska tvornica električnih strojev in vseh vrst ventilatorjev išče zastopnika za Jugoslavijo, ki pozna temeljito to stroko.

Tozadevna vprašanja in oferte naj zainteresenti pošljejo na: Konzulat Švice, Zagreb.

Rag. Giulio Catalano, Catania, Italija, želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvoznimi tvrdkami lesa, ki želijo biti v tem mestu zastopane.

Mnozzi Pagani & Co., Monza, Via Cenisio No. 13, Italija, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki se zanimajo za uvoz klobukov odnosno s takimi tvrdkami ali osebami, ki bi hotele prevzeti zastopstvo.

JUGO-RADIATOR
LASTNIK FRIDERIK HERTLE. Poduzetja za moderne centralne kurjave, parne pralnice, parne kuhinje, sušilnice in zdravstvene opreme.
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. ŠT. 18. - Telefon 3482

ZARAČUNANJE POSLOVNEGA DAVKA PRI POŠTNIH PAKETIH.

Trgovec nam piše:

Čitali smo, da se bodo tudi pri poštnih paketih uvaževale pri zaračunanju skupnega davka originalne fakture. Treba bi pa bilo vedeti, kako se naj fakture prilože. Ali naj naročamo tovarnarjem, da prilože vsakemu paketu originalno fakture ali prepis ali naj se priloži fakture spremnici. V praksi nastane sledeče vprašanje:

Tovarnar mora že itak radi statistike izstaviti več kopij. Če se račun priloži spremnici se lahko zgubi, saj se večkrat zgubi še spremnica. Če ga priloži paketu, bi moral vedeti, kako naj se to zgodi, da bo vsem zahtevam odgovarjalo. Če je več paketov, se dogodi da se na pr. od poslanih 4 paketov carinita samo 2, ostala 2 pa 2—3 dni pozneje. Račun je morda priložen pri paketih, ki so prišli prej na vrsto glasi se pa seveda za celo poslano količino. V tem slučaju bi račun ne odgovarjal ker en del blaga še ni niti zacinjen. Osebe, ki odpira pakete in uradnik, ki pregleda blago, ne bo mogel to konstatirati. Trebalo bi torej priložiti vsakemu poslanemu paketu pripadajoč račun, toda to je v praksi zamotana stvar.

To so neprilike, ki so se pokazale v praksi in ki zahtevajo nujnega dopolnila predpisov.

Naši gospodarski krogi na Češkoslovaškem.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine daje o potovanju predstavnikov našega gospodarstva na Češkoslovaško, ki bo trajalo od 7. do 13. septembra, naslednja pojasnila:

Potovanje se bo vršilo v interesu napredka trgovine med obema državama, ki zlasti zdaj po sklenitvi trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo zasluži večjo pozornost. Potovanje bo imelo resen program in mu bo svrha praktična korist tako za obiskovalce, kakor za domačine. Po poročilih iz Prage vlada tam že veliko zanimanje za ta obisk. Veliko število češkoslovaških industrijcev, uvoznikov in izvoznikov se udeleži sprejema naših gospodarskih krogov, da pride tako z njimi v direkten stik.

V programu je nekaj zelo važnih prireditvev splošnega pomena, ki naj pomagajo ustvariti kontakt med našimi in češkoslovaškimi industrijci in gospodarskimi krogi. Tako bo 7. septembra prirejen na praškem velesejmu »Jugoslovanski dan«, posvečen jugoslovanskemu gospodarstvu. Ta dan bo pomemben za obisk jugoslovanskega paviljona. Razen zastopnikov oblasti in korporacij bodo prisostvovali tudi naši gospodarski krogi.

8. septembra dopoldne bo ogled češkoslovaških industrij in tovarn. Istega dne bo tudi seja interesentov za jugoslovansko proizvodnjo in konferenca češkoslovaških kmetijskih združenj z našimi kmetijskimi združenji, da bi se dosegle med njimi čim tesnejše zveze in sodelovanje. Razen tega se bodo vršili sestanki zastopnikov industrij po skupinah. Da

bodo mogli udeleženci čim plodonosneje izkoristiti pičlo odmerjeni čas, bodo razdeljeni po skupinah tako, kakor določa program. Program je glede na resne razmere in na jesensko delovno sezono sestavljen tako, da bo obisk kar mogoče kratek, vsega skupaj 6 dni, in da se bo ta čas najracionalneje izrabil, obenem pa bo potovanje po možnosti poceni. Stroški bodo znašali ali 2250 Din za vožnjo v II. razredu od Maribora do Prage in povratek na državnih železnicah do meje v Subotici ali Koprivnici, dalje vidiranje potnih listov za Avstrijo in Madžarsko, stanovanje v prvorazrednih hotelih in hrana za 6 dni, in vožnja z avtobusi — ali pa 1450 Din. V drugo ceno je všeta samo vožnja z železnico in avtobusi ter vidiranje potnih listov, ni pa všeta stanovanje in tudi ne hrana.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine se nadeja, da se bo zbralo mnogo predstavnikov našega gospodarstva, ki bodo porabili to priliko in pokazali češkoslovaškim bratom zanimanje, ki ga imajo zanje tako v gospodarskem, kakor tudi v političnem pogledu. Zato je Zavod razposlal vsem gospodarskim ustanovam tiskan program, v katerem jih vabi, naj opozore svoje člane na to potovanje in naj se ga tudi sami po svojih delegatih udeležijo.

Vsa pojasnila daje propagandni odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Negoševa 5, telefon 3475 in 6394. Prijave se sprejemajo do vštete 25. avgusta. Priložiti jim je treba tudi potnico, potrjeno od naših oblasti.

† Ivan Kastelic.

Dne 11. t. m. je preminul v Ljubljani ugledni trgovec, tovarnar in posestnik g. Ivan Kastelic, solastnik trgovine s papirjem na debelo, ki je izredno dobro uspevala. Bil je zastopnik Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvođe in solastnik podjetja Črna-Kaolin, družbe, ki je eksploatirala kaolinske rudnike. Bil je tudi solastnik Jenčičeve opekarne v Mengšu ter se je tudi drugod udeleževal na gospodarskem polju. Pokojni Kastelic je bil izredno marljiv, blag in dober mož, rad je pomagal vsakomur in kjerkoli je le mogel, delal je pa po znanem reku, da levica nikoli ne sme vedeti, kaj dela desnica. Bil je skromen, delaven kot mravlja in je užival v gospodarskih krogih največje zaupanje in simpatije.

Za pokojnikom žaljujejo rodbine Kasteličeva, Hladky, Marčan in Gjud. Odličnemu trgovcu in vzornemu gospodarju ohranimo časten spomin, težko prizadetim rodbinam pa naše iskreno sožalje!

BOJ PROTI BREZPOSELNOSTI v USA.

Hoover hoče izvesti javna dela v znesku 300 milijonov dolarjev in tako omiliti brezposelnost. Proti temu načrtu je pa vodja delavcev in predsednik delavskih sindikatov William Green in prihaja z lastnim načrtom. Pravi, da je v USA šest milijonov brezposelnih in da bi tudi v slučaju, če bi ves od Hooverja določeni znesek ostal v rokah delavcev, zaslužil vsak delavec samo 50 dolarjev na leto. Green predlaga sklicanje konference finančnih, agrarnih in gospodarskih strokovnjakov ter delavskih zastopnikov; konferenca naj bi izdelala načrt, ki bi zagotovil radikalno odpomoč. Drugače bo število brezposelnih naraslo že to zimo na sedem milijonov, kar bi pomenilo polom gospodarskega ustroja USA. Prišla bi nova in še hujša brezposelnost. Do uresničenja od konference izdelane načrta naj bi se brezposelnost omilila na ta način, da bi se namesto petih delovnih dni vpeljali dvakrat po trije delovni dnevi z dvema posadoma, s čimer bi dobilo delo dvojno število delavcev. Sicer bi bile mezde manjše, a vsak delavec bi zaslužil vsaj vsakdanji kruh.

Sestanek sadjarjev v Veliki Nedelji.

V nedeljo 2. avgusta se je vršil veliki sadjarski sestanek v Veliki Nedelji in minulo nedeljo pa pri Sv. Lenartu in je bila udeležba ogromna. Predaval je predsednik Društva sadnih trgovcev za Dravsko banovino v Mariboru g. Rudolf Pevec iz Ormoža, ki je žel za svoja stvarna izvajanja vsestransko priznanje. Vsebina govora je bila, podučiti sadjarja o določenih sortah, kako se poprijeti sadjarstva, gojiti prave zahtevane sorte, katere zahteva svetovna trgovina, dokazoval sadjarjem o novem pravilniku za izvoz sadja, da tudi sadjar naj pojmuje in stoji svojo končno dolžnost, da bode naše sadje pridobilo odnošno obdržalo isti sloves v svetovni trgovini, kakor si ga faktično zasluži. Nekatera precizna in dokazljiva izvajanja so poslušalce do solz ganila in tako je lepo zborovanje zaključil s prošnjo-apelom na sadjarje in mladino, da se poprimo edino še plodonosne panoge sadjarstva, katera je za dobrobit sadjarju, za okraj kinč, za obično dohodek in za državo pa napredek. Z zahvalo so se sadjarji poslavljali od njega s pozivom, da jih zopet kmalu poseti. Takšna zborovanja so hvalevredna in velike važnosti za ves okraj, osobito pa za kmetovalce-sadjarje kot takšne. Tako je društvo priredilo v treh mesecih celo vrsto takšnih važnih sadjarskih shodov in pokazalo, kako se mora iti sadjarjem s stvarnimi poduki na roko in jim dokazati, da je prišel moment, ko mora sadjar odbijati svetovno konkurenco, iti roko v roki, ramo ob rami za boljšo bodočnost in po možnosti omiliti to socialno bedo. Proč osebnosti, proč strankarstvo, pojdemo skupno na pomoč kmečkemu sadjarju.

POMORSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE S ŠPANIJO.

Odkar je družba »Oceania« pričela z rednim parniškim prometom v Španijo, so se poleg stavbnega lesa močneje razvile tudi druge izvozne panoge v smeri proti Franciji in deloma tudi proti Španiji; parniki, ki gredo v Španijo, obiščejo namreč tudi francoska pristanišča. Ta močnejši promet velja zlasti za živino. Sedaj se pogaja »Oceania« z veliko trgovsko tvrdko v Španiji glede opreme vsaj dveh parnikov za izvoz zaklane živine. Ministrstvo za trgovino in industrijo se za to prav posebno zanima.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendence spremenljiva, pri Curihu evrista.

Pretečeni teden je zaključil na Ljubljanski borzi z nekoliko manjšim prometom od predzadnjega tedna (20.521.032 dinarjev 50 para), t. j. s 16.506 milij. dinarjev. Od celotedskega prometa je bilo posredovanjem Narodne banke vključeno v celem za 4.281 milij. Din deviz in sicer največ Curiha (2.021 milij. dinarjev), Prage (1.325 milij. Din) ter Dunaja (818 tisoč dinarjev), poleg tega pa še po par zaključkov Amsterdamu in Pariza. Nasprotno je bila pretežna večina zaključkov perfekturirana vsled znatne ponudbe privatnega blaga, t. j. za preko dvanajststine milijona dinarjev, med drugim največ Londona (za 4.014 milij. Din), zatem dokaj manje Dunaja (2.304 milij. Din) in Trsta (2.132 milij. dinarjev), dalje Newyorka za 1.620 milij. dinarjev, Berlina za 892 tisoč dinarjev, Curiha pa za 648 tisoč dinarjev, Amsterdamu za 188 tisoč dinarjev, Prage za 159 tisoč dinarjev, Varšave za 94 tisoč dinarjev ter končno par zaključkov Pariza in malenkost Budimpešte in Bruslja.

Na poedinih borznih dnevih so bili doseženi ti-le dnevni devizni prometi: 3. avg. Din 7.578.376 London-Wien-Curih 4. avg. Din 1.440.452-28 Curih-Newyork-London 5. avg. Din 1.985.451-02 Italia-London-Wien 6. avg. Din 4.026.719-24 London-Wien-Curih 7. avg. Din 1.475.199-13 Praha-Curih-Wien tedaj na ponedeljkovem borznem sestanku največji, a na torkovem najmanjši, dočim so na vse te dneve prevladovali zaključki v devizah London-Curih, Dunaj in Trst, a le deloma Praga.

Devizna tečajnica pretečenega tedna obeležuje le bolj neznatne oscilacije. Dočim je Curih, Newyork in Praga beležila s tendenco navzgor, so vse ostale devize utrpel večje ali manjše tečajne padce, kot je razvidno iz tehle notic (z dne 3. in 7. t. m.), (prva številka znači blago, druga denar):

Amsterdam 2273-44—2280-28, 2272-62—2279-46
Bruselj 787-68—790-04, 785-79—788-15
Curih 1099-35—1102-65, 1100-55—1103-85
Dunaj 792-07—794-47, 791-83—794-23
London 274-12—274-94, 273-92—274-74
Newyork 5630-00—5647-90, 5632-03—5649-03
Pariz 221-30—221-96, 221-10—221-76
Praga 166-99—167-49, 167-06—167-56
Trst 295-16—296-06, 294-93—295-83

Tokrat je došlo do zaključka tudi v devizi Varšava in sicer 3. t. m. po intervencijskem tečaju 631-46—633-36.

Efektno tržišče.

Tendence zelo mlačna.

Tečaji so ostali tekom zadnjega tedna brez izprememb, izvzemši Blairovih posojil, ki so bila nudena: 8% Din 87—, 86—, 80—, 82— in zopet 80— (dne 7. t. m.), ter 7% Din 73—, 78—, 70—, 71— in v petek 7 t. m. zopet 70—. Zaključena je bila 7. t. m. samo Kranjska industrijska družba po 328— Din.

Lesno tržišče.

Tendence slaba.

Situacija na lesnem tržišču se pretečeni teden ni spremenila. Pojavili so se

kupci iz Italije, ki so kupovali trame. Povpraševanje je bilo le po letošnjem blagu, a cene, ki so se nudile za to blago, so bile tako nizke, da ni prišlo do večjih zaključkov. Inozemski trgovci dobe od malih producentov letošnje blago po nizki ceni, a to le tupatam kak vagon.

S tem pa, da oddajajo manjši producenti letošnje blago po cenah, ki bi odgovarjale cenam starega blaga, ki se radi kvarljivosti mora oddati, ogromno kvarijo in ogrožajo cene v tramih nove produkcije. Zadnji čas bi bil, da se ta direktni izvoz, če že ne vsaj nekoliko organizira, pa vsaj otežkoči od strani raznih organizacij, ki so se osnovala in se še vedno snujejo v zaščito naše lesne trgovine.

Kakor čujemo, se je vršilo te dni zopet zborovanje na Sušaku v svrhu ustanovitve lesnega kartela. Udeležili so se tega zborovanja interesenti iz Savske in Dravske banovine. Sedež tega kartela je na Sušaku.

V drugih vrstah lesa ni nobene izpremembe. V drvah se išče le blago zimsko sečnje. Cene v oglju so pa popustile.

Povpraševanja.

Bukove doge: 20 mm debeline, 90 cm dolžine; 15 mm debeline, 105 cm dolžine. — Franko meja Postojna tranzit.

Bukova drva z nekaj hrastovimi, večina bukova, gabrova, brstova, dolžina 30/35 cm, franko meja.

Hrastove okroglice, suhe in bukove okroglice do 8 cm premera. Vse zdravo in suho franko meja.

300 komadov parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 13 mm debeline (vezano).

150 komadov parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 20 mm debeline (vezano).

50 komadov parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 40 mm debeline (vezano).

3 m³ parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 13 mm debeline.

1 vag. 3 m³ parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 20 mm debeline.

2 m³ parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 27 mm debeline.

2 m³ parjene bukovine, I. do II., od 14 cm naprej, 40 mm debeline.

1 vag. 5 m³ parjene bukovine, I. in II., 40 mm, od 14 cm naprej, 3 m³ parjene bukovine, I. ali I. do II., 50 mm, od 14 cm naprej, 2 m³ parjene bukovine, I. ali I. do II., 90 mm, od 14 cm naprej, 2 m³ parjene bukovine, I. ali I. do H., 100 mm, od 14 cm naprej, 5 m³ naravne bukovine, očeļjene, I. do II. kvalitete, 38 mm debeline, od 2 do 4 m dolžine.

Parjena bukovina se razume v dolžini od 2 do 4 m s 15%, od 1 do 190 m.

Ca. 20 m³ naravne bukovine, od 20 do 30 cm, debelina 100 ali 110 ali 120 mm, dolžina vse samo 250. Cene najnižje franko Sušak pristanišče.

Tečaj 13. avgusta 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2276-20	2283-04
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	786-64	789—
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1101-75	1105-05
Dunaj 100 šillingov	793-79	796-19
London 1 funt	274-39	275-21
Newyork 100 dolarjev	5638-18	5655-18
Pariz 100 fr.	221-34	222—
Praga 100 kron	167-24	167-74
Trst 100 lir	295-37	296-27

XV. Mednarodna konferenca dela.

(Nadaljevanje.)

Taka sestava delegacij se nikakor ne more dovesti v sklad z zvezanostjo socialnih in ekonomskih vprašanj in zato bi bilo dobro, da bi se dodali delegacijam ob priliki konferenc, na katerih dnevnem redu bi bila gospodarska vprašanja, strokovnjaki iz vrst v gospodarskih vprašanjih poučenih resorov in organizacij.

Ves prvi teden konference je bil posvečen kritiki poročila direktorja, katera kritika je imela ta skupen značaj, da so bili vsi s poročilom nezadovoljni. — Med tem, ko so namreč delavski delegati stavili v akcijo MUD in poročilo direktorja trdno nado na brzo ozdravljenje krize na podlagi konkretnih mednarodnih mer, so v tem delodajalski delegati obravnavali preveč nerealno pojmovanje

problema brezposelnosti, izraženo v prvem delu poročila. Delodajalski delegati so predvsem ugovarjali poročilu g. Thomasa iz razloga, da nima enotnega okvirja in programa, ki naj bi služil za osnovo sistematičnega proučevanja vzrokov krize in sredstev za nje ozdravitev. V poročilu se navajajo vzroki ciklične in endemične krize, navajajo se pojavi nacionalnega in mednarodnega obeležja brez ugotovitve vzajemnosti in zveze in ne da bi se obravnavali metodično.

Kar se tiče poedinih delov, je treba poudariti, da je poročilo zelo rezervirano v pogledu teorije visokih dnin, boj kakor je bilo v prošlem letu, pač pa se zato spušča v druga vprašanja, kakor je vprašanje zmanjšanja delovnega časa, uvedba zavarovanja proti brezposelnosti, katera vprašanja bi lahko dovedla, ako bi se uvedlo vsako za sebe, do nadaljnega povečanja proizvodnih stroškov in budžetnih izdatkov, kar bi se končno prevladalo, tako da bi se zmanjšala proizvodnja in povečala brezposelnost.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Avtomat - tovarna avtomatov«, družba z. o. z.

Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja avtomatov za čiščenje čevljev po izumu družabnikov Ravnikarja, Hebeina in Kocijančiča, ter različnih drugih avtomatov po izumih predoznačenih družabnikov.

Družbena pogodba z dne 25. junija 1931.

Družba je sklenjena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 21 tisoč dinarjev. Stvarna vloga v vrednosti 9000 Din donešena.

Poslovodje: Žagar Karol, trgovec v Ljubljani, Resljeva cesta 9.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 27. junija 1931. — Firm. 608/31 — Rg C IV 294/1.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Bistra-avtoprevozniška družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet družbe je izvrševanje prevoza ljudi, prtljage in blaga z avtomobili v Dravski banovini.

Poslovodje: Hojak Rafael, avtopodjetnik v Domžalah.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. junija 1931. — Firm. 526/31 — Rg C IV 286/1.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Fabrika Manufakture Vukojičić, družba z omejeno zavezo« odnošno v francoskem prevodu »Fabrique des Manufactures Vukojičić, société à responsabilité limitée«.

Obratni predmet: industrijsko in trgovsko izvrševanje produkcije in razpečevanje volnenih in bombažnih manufakturnih izdelkov ter drugih podobnih tkanin na ozemlju kraljevine Jugoslavije, posebno eksploatacija manufakturnih izdelkov Vukojičić v Zemunu.

Družbena pogodba dne 17. junija 1931 opr. št. 17.932 z dodatkom dne 14. jul. 1931 opr. št. 17.981.

Družba je ustanovljena za dobo petih let, to je do 3. junija 1936 in se lahko podaljša še za dobo petih let.

Višina osnovne glavnice: 100.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 100 tisoč dinarjev.

Poslovodje: Faudella Avguštin in Simone Ivan, oba industrialca v Zemunu.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 20. junija 1931. — Firm. 589/31 — Rg C V 1/1.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: »Jugopražarna« in tovarna hrani, družba z. o. z.

Obratni predmet: Obratovanje pražarne za praženje kave vseh vrst za tuj in lasten račun. Izdelava vsakovrstnih hrani, kav in kavinah nadomestkov in konzerv. Mlenje kav, sladkorja in dišav. — Nakup za to potrebnih strojev, polfabrikatov in surovin. — Prodaja gori navedenih izdelkov in vsakovrstnih nadomestkov in konzerv. — Udeležba pri enakih podjetjih, snovanje podružnic.

Družba pogodena z dne 9. junija 1931. Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 30 tisoč dinarjev.

Poslovodji: Pestotnik Ivan, trgovec v Ljubljani, Murnikova ulica št. 22; Kralj Ivan, trgovec v Ljubljani, Breg št. 16.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 20. junija 1931. — Firm. 553/31 — Rg C IV 289/1.

Sedež: Slovenjgradec.
Besedilo: Prva jugoslovenska tovarna orodja za rezanje prebijala in utiskala, družba z omejeno zavezo.

Predmet podjetja je izdelava orodja za rezanje prebijala in utiskala s pripadki. Družba je upravičena, nadaljna enaka podjetja v drugih na novo ustanavljati ali že obstoječa pridobivati ali se na že obstoječih udeleževati in sploh opravljati vse tozadavne posle (vključivši pridobitev nepremičnin), ki so sposobni podjetja družbe pospeševati.

Družbena pogodba z dne 12. jun. 1931. Višina osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 5000 dinarjev.

Poslovodje: Tišler Jakob, ključavničar in posestnik, Slovenjgradec št. 165; Kuhar Franc, mesar in posestnik, Stari trg št. 24; Reiche Oton, poslovodja družbe Reiche & Weisflog, Leipzig.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 15. julija 1931. — Firm. 364/31 — Rg C II 60/2.

Sedež: Zamošani.
Besedilo: Gaves Ivan.
Obratni predmet: Trgovina z deželni-mi pridelki.

Imetnik: Gaves Ivan, trgovec in posestnik, Zamošani, p. Sv. Marjeta pri Moškanjcih.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 23. julija 1931. — Firm. 615/31 — Reg A III 174/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Jesenice.
Besedilo: F. Klinar.

Vsled smrti se izbriše dosedanji imetnik tvrdke Klinar Franc, vpiše pa se prevzemnica tvrdke Klinar Ada iz Jesenic št. 157.

Dežel. kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 20. junija 1930. — Firm. 569 — Rg A VI 39/2.

Sedež: Celje.
Besedilo: Anton Kolenc, naslednik.

Obratni predmet je trgovina z mešanim blagom in vsakokratnim drugim blagom, zlasti tudi z deželnimi pridelki na drobno; se razširi tudi na izdelovanje alkoholnih pijač mrzlim potom.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 15. julija 1931. — Firm. 367/31 — Rg A I 109/7.

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago več vrst žganja, moker ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom

Telefon 26-66

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 400 ovojev strešne lepenke, 2500 komadov strešnega umetnega škričja, 200 kg lesnega cementa in 2000 kg šamotne moke ter glede dobave 200 kg bločnih verig. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg bencina, razne pločevine, gonilnih jermenov, spojki itd. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe glede dobave raznih električnih strojev. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja državne pšenice v mletje se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri provijantskem odseku ekonomskega oddelka Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem odseku.)

Oddaja gradbenih del se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 24. avgusta t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 1. avgusta 1931. Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste Din 14—17, II. 12—14; na trgu: I. vrste 14—17, II. 12—14, III. 8—10, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 14—17, ledic 18, možganov 8—17, loja 6—8 Din. — Telečje meso I. 16 Din, II. 12, jeter 25, pljuč 16 Din. — Prašičje meso I. 20—22 Din, II. 16—18, III. 14 do 16, pljuč 8—10, jeter 16—18, ledic 25, glave 8, parkljev 4—6, slanine trebušne 12—13, slanine ribe in sala 14

do 15, slanine mešane 13—14, slanina na debelo 14, masti 16—18, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. 24—25, II. 18—20, prekajenih parkljev 5—7, prekajene glave 8—10, jezika 25 dinarjev. — Za kg koštrunovega 12—14 dinarjev, jagnjetine 18—20. — Konjsko meso I. 8 Din, II. 6 Din. — Za kg karkovskih klobas 32 Din, debrecinskih 32, hrenovk 29—31, safalad 29—31, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanina 16—18 dinarjev. — Piščanec majhen 10—15 Din, večji 20—30, kokoš 20—35, petelin 20 do 25, raca 25—35, domači zajec, manjši 8—12, večji 15—25 Din. — Za kg karpe 22—28 Din, ščuke 35—40, postrvi 50, klina 20, mreine 15—20, pečenke 12 Din. — 1 liter mleka 2:50—3 Din, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bohinskega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0:50 do 1 Din. — 1 liter starega vina 16 do 22 Din, novega vina 14—16, čaša piva 3—4:50, vrček piva 4—4:50, steklenica piva 5:50—6. — 1 kg belega kruha 4:50 Din, črnega 4, rženega 4, navadna zemlja 0:50. — 1 kg jabolk 4—8 dinarjev, hrušk 4—10, ena limona 0:75 do 1, 1 kg mandeljnov 50, orehov 10 do 12, luščenih orehov 34—36, češpelj 4 do 8, suhih češpelj 10—12, hrušk 10—12, breskev 16—18, grozdja 8—14, malin 6, 1 liter borovnic 2 Din. — 1 kg kave Portoriko 80—84 Din, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 90—100, II. 80—90, III. 66—70, IV. 56—60, kristalnega belega sladkorja 12—75, sladkorja v kockah 14:25, kavne primesi 18, riža I. 9, II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4:75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2:50, drobne 2:75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti, 40, 1 liter petroleja 7:50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3:75, čaja 80 Din. — 1 kg moke št. 0 na debelo 350—375 Din, na drobno 4 Din, št. 2 na debelo 325—355, na drobno 3:75, št. 4 na debelo 270—290, na drobno 3:50, št. 6 na debelo 225—250, na drobno 3:25, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1:50—2, koruzne moke 2:50—3, koruznega zdroba 4—4:50, pšeničnega zdroba 5, ajdove moke I. 6—7, II. 5, ržene moke 3:50 dinarjev. — 1 stot pšenice 210—220 dinarjev, rži 200—210, ječmena 190 do 200, ovsna 210—230, prosa 190—200, koruze 155—160, ajde 240—255, fižola ribničana 275, prepelničarja 325, graha 8 do 10, leče 10—14 Din. — 50 kg premoga 30 Din, 1 tona premoga 460, kub. m trdih drv 100—145, mehkih drv 70 dinarjev. — 1 stot sladkega sena 75 Din, pol sladkega sena 60—70, kislega sena 50—55, slame 50 Din. — 1 kg ajserice 2—4 Din, zgodnjega zelja 2:50, kislega zelja 5, ohrovtva 2:50, karfiol 3—10, kolerab 1:50—2, špinace 3—4, paradiznikov 4—5, kumar 0:75—1, 100 kumaric za vkisavanje 8—10, 1 kg buč 0:75—1, graha v stročju 2—4, luščenega graha 6, fižola v stročju 2—4, 1 liter luščenega 3, 1 kg čebule 2—3, česna 10—12, krompirja novega 1—1:25, repe 1, kisle repe 4, korenja 3—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4, zelene paprike 8, malaneske 8 Din.

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z. Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr. Zahtevajte ponudbo!

Tovarna mesnih izdelkov Evald Popović, Ljubljana

modernizirana in na novo opremljena z najnovejšimi stroji, zaposlene najboljše strokovne moči

priporoča svoje prvovrstne mesne izdelke. Dostavlja se blago po lastnih raznašalcih na dom po vsakokratni dispoziciji, sicer v zgodnjih jutranjih urah. Izven Ljubljane se pošilja blago s prvimi jutranjimi vlaki

Naši raznašalci Vas obiščejo dnevno. Ako vsled prezaposlenosti izostane obisk, telefonirajte v delovnem času na št. 21-27, po delovnem času na številko 21-51.

OPEKO

prvovrstno, v vsaki množini, nudi po najnižjih dnevni cenah opekarna JOŽE ORAŽEM ml. Sr. Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano

Tiskarna MERKUR LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 23 TELEFON 25-52

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin. Tiska vizitke, memorande, kuverte, časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. dobavlja točno in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune!

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Podpisana tvrdka javlja svojim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem tužno vest, da je njen družabnik, gospod

IVAN KASTELIC

veletrgovec in posestnik

po dolgi in mučni bolezni dne 11. t. m. boguvdano preminul.
Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 13. avgusta 1931 ob 6. uri popoldne izpred hiše, Lepi pot št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.
Dragega pokojnika ohranimo v blagem spominu.
Ljubljana, dne 12. avgusta 1931.

Kastelic in drug.
Trgovina s papirjem na veliko.

Koncesijonirano elektrotehnično podjetje
ALEKSANDER KOZIČ
LJUBLJANA, Cesta v Rožno dolino 44. Telefon 30-41
Se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Izvršitev strokovnjaška. Cene zmerne.

Trstje za strope

Telefon 2513 **JOS. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22**

naročajte le pri domači tvornici
katera **edina** izdeluje to blago
iz **najboljšega** materijala
in prodaja **najceneje**

Najnovejšo
dvokolo z
motorčkom,
1 1/2 K. S., dvo-
kolesa, šivalni
stroji, otroški in
igračni vozički
in posamezni
deli najceneje

Ceniki franko

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4

Ideal

Ustanovljeno leta 1906.

Najboljši stroji! Vsak kupec najboljša referenca
Tudi na obroke dobavi tvrdka

The Rex Co.

Ljubljana
Gradišče 10

Telefon
2268

Zagreb
Sajmište 56

Erika

Ustanovljeno leta 1906.

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlom od glav. kolodvora Carinske skladišče. Mesine trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Naznanilo

slav. občinstvu in cenj. zavodom, da staro renomirano splošno kleparsko in inštalacijsko tvrdko vodijo apr ej

JAKOB FLIGL, dediči

Poslovalnica in delavnica:
Rimska cesta 2 in Gregorčičeva ulica 5

Telefon šte. 33-53

Brzojavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Ljubljana Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.
Veleprazarna kava. Dunajska cesta 33 Mineralne vode.
Mlini za dišave.
Gočna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

ŽITNIK PETER

Ljubljana, Ambrožev trg 9

TELEFON ŠTEV. 3146

SPLOŠNO KLEPARSTVO
SPECIALNA IZDELAVA
STRELOVODOV
„CONCO“ IZOLACIJE

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

JESENSKI VELESEJEM V LIPSKEM

od 30. avgusta do 3. sept. 1931

Vzorčni sejem v 40 sejmskih palačah v notranjosti mesta. Sejem stavbnih, pohištvenih in pogonskih potrebščin v dvoranah 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 sejmskega prostora. — Obsežna in pregledno urejena ponudba! Zahtevajte pojasnila in podatke o ugodnostih in potnih olajšavah od

W. ERKEN-A, ZAGREB

Starčevićev trg 6/I, telefon 75-91, brzojavni naslov: Erkenag Zagreb ali od Službenega urada Lipskega velesejma Beograd, Knez Mihajlova 33

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzojavke: Kredit Ljubljana. - Telefon št.: 2040, 2457, 2548;
Interurban: 2706, 2806. - Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi l. t. d.